

אין משמעות ל"משמעות"

טשטוש הגבולות כמקדם שיווקי נחשק מסייע גם למוסט תוכנה שהיתה נחלתם של מנהלים בארגונים, והיא שעובדים מחפשים משמעות במקום העבודה. מתברר שלפחות בארגון נים הטכנולוגיים, ובעיקר בסטארטאפים הנחשקים, אפשר לזנוח את המאמץ הארגוני הזה שהושקעו בו אינסוף משאבים. מרגע שהתודעה מתקבעת על הרעיון שהמשחק על תנאי העבודה הוא המשחק המרכזי, לכל עולם ה"משמעות" משמעות פחותה. סיכום ההשקעות ל-2021 שהוצג ב-TheMarker לאחרונה הראה כי העולם יכול להמשיך לחכות להשקעות בחברות שמקדמות או משנות משהו מעותי לטובה, וכי החברות הזוכות לעדנת ההשקעות הן מעולמות הסייבר, הפינטק, והתוכנות המשמשות ארגונים. זה הגיוני. מרגע שאנחנו מוותרים על הגבולות שלנו מרצון ומוסרים את נפשנו בידי מלכי ה-Big Data וה-Business Intelligence, יש מי שממהר להגן עלינו מפני הקמים עלינו לכלותנו. יד אחת משכללת את היכולת לנצל את כל הידע שנצבר עלינו כדי למכור לנו יותר. היד השנייה מייצרת מערכות סייבר שנועדו להגן עלינו או על הארגונים שבהם אנחנו עובדים ומתקפות על אותו ידע וכך מייצרים טיל, וטיל נגד טיל. מכ"ם ומטוס חמקן שלא מזוהה במכ"ם. אפשר להתנחם בכך שלא כל העולם העסקי והארגוני רואה בחוסר הגבולות הזה דרך חיים. יש הרבה ארגונים שעולם המושגים הטכנולוגי-עסקי הזה הוא עדיין לא מנת חלקם. יותר מכך, פה ושם ניתן לראות ניצנים של מרדנות בשיטה. בשנים האחרונות מדינות, כמו גם מנהלים ועובדים לשעבר, קוראים תיגר על שיטות העבודה של פייסבוק מחד ו-NSO מאידך. יש להניח כי הצטברות העדויות על מצבם הנפשי של העובדים מרחוק תחלחל בסופו של דבר לסדרי העדיפות הארגוניים כך שהעבודה מהבית תמצא את מקומה, ודאי בהיקף הזה, כטרנד תקופתי מגובה קורונה.

השאלה האבחנתית הראשונה בהדרי מיון פסיכיאטריים היא לגבי האוריינטציה של הפציינט ל-Time, Place and Person. כלומר, אם הוא יודע מהו הזמן בו הוא חי, מהו המקום בו הוא נמצא ומי הוא עצמו. העולם של צוקרברג יידרש לשינוי לפחות בחלק מן המונחים הבסיסיים הללו. מעניין לראות מי ינצח במלחמה השיווקית האדירה הזו. אם משהו בערכים האנושיים הבסיסיים השואפים לקשרים בקונטקסט של גבולות ברורים ינצח, או שנחיה בתוך מטאורוס נטול גבולות. ואם נחוש שם בדידות, ייתכן שהמערכת תאפשר הגדלה של מספר החברים ל-10,000, עד שנתאושש.

מחקר של איגוד הפסיכיאטריה האמריקאי מאוקטובר, בנוגע למצבם הנפשי של אנשים שעובדים מהבית, נוסף למחקרים ועדויות נוספות מהעת האחרונה, הקובעים כי עבודה מהבית רחוקה מלהיות להיט. המחקר שבחן 1,000 עובדים מצא כי כשני שלישים מהעובדים מהבית מרגישים בודדים ומבודדים לעומת 17% שחשים כך כל הזמן. לצד הנתונים הללו מדווח המחקר על כך שחלה ירידה ביכולת של אותם עובדים להודות בקשיים הנפשיים הללו ולצרוך סעד או ייעוץ מן המעסיקים. כל זאת במקביל לכך שעבודה מהבית מצטיירת כאירוע תעסוקתי מתקדם ונחשק, משאת נפשו של כל עובד, הטבה שארגונים מתקדמים ובראשם ההייטק ממחרים לספק והאחרים מתקשים, והופכים בשל כך לנחשקים פחות.

אחד מהסממנים של בריאות נפשית הוא היכולת לייצר גבולות - בין העצמי לאחר, בין ילדים להורים, בית לעבודה, קריירה למשפחה. בהתפתחות תקינה, אנחנו מעודדים ילדים ללמוד מהם גבולות ולהיות מסוגלים להציב אותם בעת הצורך. אלא שהגאונות הטכנולוגית-השיווקית של מארק צוקרברג ותואמיו מאפשרת הן את הפלטפורמה והן את האווירה שמקדמת חוסר גבולות כשאיפה נחשקת. אנשים יושבים בבית, ואמורים לחוש גאווה על כך שהם מנהלים שיחת עבודה כשהם לבושים בטרנינג, במטבח שנהפך לפינת עבודה וכשסביבם שאריות אוכל שהזמינו בוולט. שכח לראות ברשתות פוסטים או טוויטר שכל מה שרואים בהם הם שתי רגליים וספל קפה, כשהכתוב אומר: "עוד יום מדהים במשרד". אנשים אלה - 5,000 עוקביהם - אמורים להרגיש שווים, מחוברים, מרחפים על גלי שיא הקידמה הטכנולוגית והתעסוקתית. אין פלא שהם מתקשים לדווח על כך שהם עצובים. שהם לבד.

הרשתות החברתיות משכנעות אותנו לכסס גם את היעדר הגבולות שבין המוחשי למטאפיזי, ובין הדימיון לבין המציאות. האחד הולך עם השני: ברגע שהתרגלנו לכך שהעולם שלנו נמצא בסמארטפון, הסכמנו לוותר על העולם המוחשי. מי צריך לתלות תמונות של קרובי משפחה במה שהיה פעם "אופן ספייס" ועכשיו הוא "משרד חם" כשכל התמונות, הזיכרונות והחיים עצמם נמצאים באינסטגרם. העולם המוחשי, של מקום עבודה אמיתי עם קירות וחדרים ואנשים שמתוכננים בו, נתפש כארכאי ומיושן. מי שמתגעגע אליו נתפש כסובל מחרדה מקדמה, מקובע או סתם בומר. חדר אוכל? קפיטריה? פינת קפה? קומו מהספה בסלון, רדו לרגע מהסלאק, ותכינו לעצמכם משהו לשתות או לאכול. וכל זה עוד לפני הגשמת חזון המטאאורוס, שבו כל שריד של קיום מוחשי ותקשורת בין אנשים אמיתיים בשר ודם ייראה כמשתייך לתקופת האבן.

מי צריך לתלות תמונות של קרובי משפחה במה שהיה פעם "אופן ספייס" ועכשיו הוא "משרד חם" כשכל התמונות, הזיכרונות והחיים עצמם נמצאים באינסטגרם. מי שמתגעגע לעולם הישן נתפש כחרד מקדמה, מקובע או סתם בומר

dr.shilony@S2R.co.il

ד"ר איתי שילוני הוא מייסד ומנכ"ל S2R, חברה לייעוץ ארגוני-אסטרטגי ומרצה-עמית בביה"ס אריסון למינהל עסקים במרכז הבינתחומי הרצליה

page

375